

Donaties

Uw bijdrage kunt u overmaken op Rabobank IBAN nr. NL94 RABO 0122 1181 62 t.n.v. St. Papua Erfgoed, Leiden o.v.v. • 'gift' of 'donatie'
Wij kunnen u ook adviseren over periodieke schenkingen en/of erfstellingen of legaten.

Comité van Aanbeveling

Dr. Anna-Karina Hermkens
Postdoctoral research fellow
Australian National University en
Macquarie University

Prof.dr. Suzan Legêne
Hoogleraar politieke geschiedenis,
Vrije Universiteit Amsterdam,
Voorzitter werkgroep cultuur,
Nationale UNESCO Commissie en
oud-hoofd museale zaken,
Tropenmuseum Amsterdam

Prof.dr. Pamela Pattynama
Bijzonder hoogleraar Indische
literatuur en cultuur, Universiteit
van Amsterdam

Drs. Vien Sawor,
vm. hoofdredacteur West Papua
Courier,
bid manager

Dr. Jaap Timmer
Senior lecturer Anthropology
Macquarie University, Sydney

Drs. Dirk Vlasblom journalist NRC
Handelsblad, antropoloog en
historicus m.b.t. Papua

Dhr. Joop van Zijl radio- en
televisiejournalist, o.a.
Redactie NOS

Pace Nieuws

Op de valreep van het tweede corona-jaar valt deze nieuwsbrief bij u op de mat. Met daarin een bijdrage van Piet Bots over pater Tillemans en zijn tocht in 1938 naar de Wisselmeren inclusief zijn kritiek op de expeditie van het gouvernement.

Ook de bijdrage van Carmen Halfhide gaat over een expeditie. Bergklimmer Bart Vos maakte in 1989 dezelfde tocht als Colijn met zijn expeditie in 1926. Wat de tocht interessant maakte zijn de bijzondere foto's die fotografe Jutka Rona hierbij maakte.

Verder de vaste rubrieken met een weergave van de ontvangen objecten en de boekaan-kondigingen. En er is aandacht voor donaties die aan het eind van het jaar van harte welkom zijn.

In de volgende nieuwsbrief praten wij u bij over de websites.

Bestuur en adviseurs van Papua Erfgoed wensen u veel leesgenoegen.

Tillemans en de Wisselmeren 1938

Op de Flickr-website van Papua Cultureel Erfgoed vinden we een verslag (13 pp) van Herman Tillemans over zijn tocht naar het Wisselmeren gebied (nu Paniai geheten). Hier wonen twee stammen: de Kapauku's (ook wel Ekagi's genoemd; ze noemen zichzelf "Mee") en de Moni's. Al in 1936 was hij tezamen met de Bijlmer expeditie in de Mapia (in het westen van het Paniai gebied) geweest. Ze hadden

daar Auki ontmoet, een van de toenmalige belangrijkste hoofden in Paniai, en ook een Moni stamhoofd.

In 1937 vloog piloot Wissel over de Wisselmeren. Toen werd duidelijk dat daar relatief veel mensen woonden. In 1938 besloot het bestuur een expeditie naar de Wisselmeren te sturen, en Tillemans ging er achter aan als een eerste poging om daar namens de katholieke kerk voet aan de grond te krijgen.

In zijn verslag levert Tillemans volop kritiek op de expeditie van het bestuur (Cator zou de expeditie leiden, maar uiteindelijk heeft Jan van Eechout deze expeditie geleid): er waren plannen om een expeditie vanuit Nederland te organiseren. Men wilde die voor zijn. Dientengevolge een overhaaste planning. Draggers werden geronseld en gedwongen blikken met vivres naar de Wisselmeren te brengen. Ze kregen geen warme kleding en maar heel weinig te eten. Niet verwonderlijk dat het grootste deel op de vlucht sloeg. "Holland op zijn kleinst", schrijft Tillemans. Al met al verbazingwekkend dat van Eechout de Wisselmeren wist te bereiken en daar een half jaar is gebleven. Hij heeft er een uitgebreid verslag over geschreven: "Verslag van de exploratie naar het Wisselmeren gebied, 13 mei – 14 november 1938"; 276pp). Dit verslag is te vinden op de site van Papoea

Cultureel Erfgoed onder de subtitel 'boeken en documenten'.

Tillemans had het voordeel dat hij al een aantal jaren werkzaam was in de Mimika en o.a. Auki had leren kennen tijdens zijn bezoek aan de Mapia. Hij is maar een paar weken aan de Wisselmeren geweest, waar Auki hem daar onmiddellijk kwam opzoeken. De bevolking wilde graag dat het bestuur bleef. Het viel Tillemans op dat men veel over de dood sprak. Volgens hem zou daar wel eens in mee kunnen spelen dat men bang was dat na hun vertrek er velen zouden sterven, zoals waarschijnlijk het geval geweest is na de expeditie van Bijlmer.

Zowel Tillemans als van Eechout noemen enkele kenmerken van de twee bevolkingsgroepen: "de Moni's voelen zich mijlen boven de Kapauku's"; "de Kapauku's beschouwen je absoluut als gelijke"; "ze zijn opdringerig, brutaal en vrij".

Een vergelijkende studie tussen de bevolking aan de Wisselmeren toen en nu zou een beeld kunnen geven van de veranderingen / ontwikkelingen in deze bevolking en de rol van bestuur en kerken daarin. Foto's en verslag zijn te vinden op https://www.flickr.com/photos/pa_puan_cultures/page12

De beeldcollectie van Jutka Rona

De hardwerkende vrijwilligers van PACE hebben in 2008 meegewerkt aan het digitaliseren van ruim 400 diaposities van een fotoreportage vervaardigd door de bekende fotografe Jutka Rona (overleden in 2016). Zij vergezelt in 1989 een maandlang bergbeklimmer Bart Vos die de reis naar het sneeuwgebergte uit 1926 overnieuw maakt met het boek van Colijn onder zijn arm.

Dragers rusten uit

Voor mensen, zoals ik, die niet in het Centrale Bergland zijn geweest is deze fotoserie uit 1989 een aanrader. Jutka maakt veelvuldig gebruik van een groothoeklens waarmee de bewoners van de Baliemvallei en het Wisselmerengebied in hun natuurlijke omgeving worden afgebeeld.

Huisjes in het Wisselmeren-gebied

Dat heeft een aantal schitterende beelden opgeleverd die de schoonheid van de natuur en de mensen recht doet. Jutka laat mensen poseren maar haar lens zoekt ook de hoofden van kinderen in de menigte.

Portret van een meisje uit Wamena

Het leven overdag en in de avond wordt door haar vastgelegd. Dat levert ook af en toe een intiem portret op wanneer zij bijvoorbeeld een man uit de Baliemvallei fotografeert die een armband vlecht. Zie de website Multimedia: BD_166_205 t/m 207.

Kleurige 'nokens' of nettassen

Ook de fotogenieke plaatjes ontbreken niet. De beelden geven tevens een mooi zicht op het reizen in het Bergland. Ook al is het ruim dertig jaar geleden, de politiecontroles en de benodigde toestemming om verder te reizen bestaan nog steeds en zijn steeds strenger tot onmogelijk geworden.

Vier vrouwen uit Wamena

Te vinden op de website

Deze afwisselende beeldcollectie is te vinden op de website onder de collectie Multimedia: nummer BD-266. De belevenissen van Vos en Colijn zijn ook door PACE gedigitaliseerd.

Beide boeken zijn gratis te downloaden uit onze collectie Boeken en documenten!

Bart Vos - 1992

Naar het Sneeuwgebergte

Objectcode: BK/174/22

A.H. Colijn - 1937

Naar de eeuwige sneeuw van tropisch Nederland

Objectcode: BK/40/195

Meer achtergrondinformatie over de bergbewoners en vroege expedities is te vinden in verschillende lezenswaardige themapagina's op de website:

- Amungme: Bergpapua's zonder berg

- Bij de Dani in de Baliemvallei

- Overeenkomsten en verschillen bij Bergpapua's

- De expeditie naar het Sterregebergte

- Dagen van 'eeuwige sneeuw' in Papua geteld

Schenkeningen

Periode tot november 2021

Artefacten

- H.S. Sesink Clee, Bilthoven - houtsnijwerk uit het Asmat gebied
- J. Heijs, Amsterdam – diverse houtsnijwerken en kralenwerk

De Nieuwsbrief liever digitaal in plaats van per post ?

Wanneer u voortaan de Nieuwsbrief liever per email wilt ontvangen, laat het ons weten: Email van de redactie is huublems81@gmail.com

Donaties

STEUN PAPUA ERFGOED

December is vanouds een maand van (ge)schenken. Niet alleen van cadeaus met Sinterklaas en Kerst, maar ook van schenken aan goede doelen. Stichting Papua Erfgoed is afhankelijk van uw donaties en is blij met iedere steun die we van u ontvangen.

Geef daarom het werk tot het behoud van het culturele erfgoed van Papua niet alleen uw aandacht, maar ook uw geldelijke ondersteuning.

Door de ANBI status van de stichting is aftrek van uw gift voor uw inkomstenbelasting mogelijk. En omdat het Papua Erfgoed als **culturele ANBI** te boek staat mag u zelfs meer aftrekken. Een soort culturele bonus zullen we maar zeggen. Dit geldt niet alleen voor incidentele giften, maar ook voor periodieke schenkingen waarbij voor ten minste vijf jaar een jaarlijks schenkingsbedrag wordt afgesproken. Uw gift is dan volledig aftrekbaar, zonder aftrek van een drempelbedrag. Het ANBI teken op de voorkant van de nieuwsbrief is dus een meerwaarde!

Recente publicaties over Papua

Paula Teutscher 2021

Een eigen ontwerp van liefde. Zendingkind in West Papua: een lange weg naar huis

Soesterberg, Uitg. Aspect. 230 pag.
ISBN 9789464248937

Een driejarig meisje loopt alleen over een oerwoudweg op het eiland Seroei onder de tropische zon. Als inslaande bliksem wordt ze zich plotseling bewust van haar eigen bestaan en ikheid. Opgroeiend als dochter van een Zendingsechtpaar ontdekt ze haar magisch mooie en ook naoorlogs rauwe omgeving, beleeft ze de warme deken van de kleine gemeenschap om haar heen en verwacht ze een paradijs te vinden als ze eenmaal met haar ouders naar Nederland zal gaan. Hoe weinig die hoog gespannen verwachtingen bewaarheid worden als je ouders overlevers zijn van een Japans interneringskamp en je een kind van twee werelden bent, laat het verdere verhaal zien. De missie van haar ouders loopt als een paradox door haar verdere ontwikkeling: het is een innerlijke bron geworden en tegelijkertijd een obstakel om zichzelf te tonen aan de wereld. Als volwassene vindt ze via omwegen een weg om haar eigenheid te leven, dankzij haar studie theologie, haar opleidingen tot psychotherapeute, de relaties die ze vindt en verliest, haar kinderen, haar geliefde. Bestellen <https://www.bruna.nl/boeken/een-eigen-ontwerp-van-liefde-9789464248937>

Opdenkelder, Bastiaan

Cries from the Jungle: Paradise Lost in New Guinea
ISBN-10 177776680X - ISBN-13 978-1777766801

Ontario, Lyo Productions. 336 p.

Cries from the Jungle helps fill a literary void detailing the firsthand Dutch and Dutch Indo colonial experience in New Guinea from the early 20th century until 1962 through the words of those who lived it. Particular attention is given to the anti-Japanese resistance movement by Dutch leaders operating behind the lines in New Guinea during World War II and to the plight of families interned by the Japanese which included starvation, beatings, and execution.

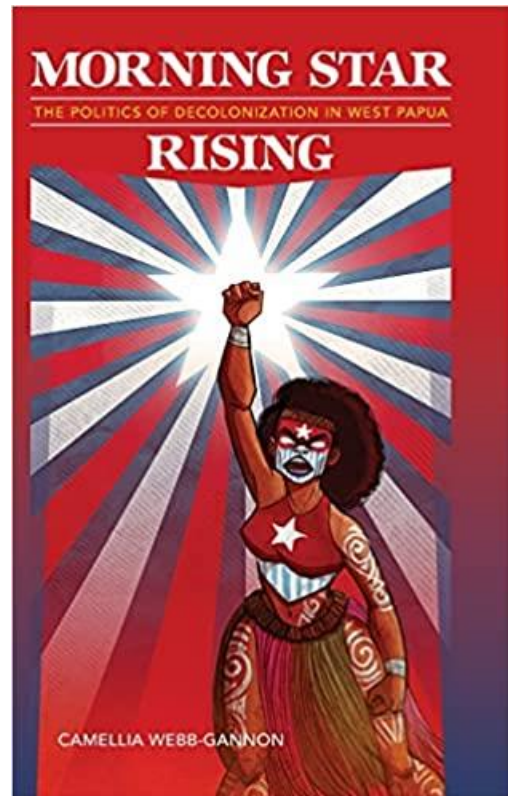
Thoroughly researched, strongly written, and accentuated with stirring photos, *Cries from the Jungle* is a richly layered account that follows the author's family and others through liberation navigating the myriad challenges and dangers they and other Indos faced after the war, through the tumultuous period of Indonesian Independence, and for many, the difficult and unwelcomed return to the Netherlands forced upon them by the realities of the time. Until now, few were aware of the depth of the Indo experience, but *Cries from the Jungle*, like the indigenous Bird of Paradise of Papua, offers a rare and enchanting glimpse into something wildly beautiful.

Purchase

online

https://www.amazon.com/s?k=Cries+from+the+jungle+ISBN+9781777766801&ref=nb_sb_noss

*Bestuur en adviseurs van
Papua Erfgoed wensen u
prettige feestdagen en een
voorspoedig nieuwjaar*

Webb-Gannon, Camellia 2021

Morning Star Rising: The Politics of Decolonization in West Papua

ISBN-10 0824887875 - ISBN-13 978-0824887872

Honolulu, University of Hawai'i Press, 228 p.

That Indonesia's ongoing occupation of West Papua continues to be largely ignored by world governments is one of the great moral and political failures of our time. West Papuans have struggled for more than fifty years to find a way through the long night of Indonesian colonization. However, united in their pursuit of merdeka (freedom) in its many forms, what holds West Papuans together is greater than what divides them. Today, the Morning Star glimmers on the horizon, the supreme symbol of merdeka and a cherished sign of hope for the imminent arrival of peace and justice to West Papua.

Morning Star Rising: The Politics of Decolonization in West Papua is an ethnographically framed account of the long, bitter fight for freedom that challenges the dominant international narrative that West Papuans' quest for political independence is fractured and futile. Camellia Webb-Gannon's extensive interviews with the decolonization movement's original architects and its more recent champions shed light on complex diasporic and intergenerational politics as well as social and cultural resurgence. In foregrounding West Papuans' perspectives, the author shows that it is the body politic's unflagging determination and hope, rather than military might or influential allies, that form the movement's most unifying and powerful force for independence.

This book examines the many intertwining strands of decolonization in Melanesia. Differences in cultural performance and political diversity throughout the region are generating new, fruitful trajectories. Simultaneously, Black and Indigenous solidarity and a shared Melanesian identity have forged a transnational grassroots power-base from which the movement is gaining momentum. Relevant beyond its West Papua focus, this book is essential reading for those interested in Pacific studies, Native and Indigenous studies, development studies, activism, and decolonization.

Purchase online https://www.amazon.com/Morning-Star-Rising-Decolonization-Indigenous/dp/0824887875?fbclid=IwAR2TZ5_MWCndleuGFrVzUzzigIIFgn7D9nD1FBuWEU1TMG06vNT_ivlQGA